

İTÜ
DERS KATALOG FORMU
(COURSE CATALOGUE FORM)

Dersin Adı		Course Name				
Gravite ve Manyetik Prospeksiyon		Gravity and Magnetic Prospecting				
Kodu (Code)	Yarıyılı (Semester)	Kredisi (Local Credits)	AKTS Kredisi (ECTS Credits)	Ders Uygulaması, Saat/Hafta (Course Implementation, Hours/Week)		
				Ders (Theoretical)	Uygulama (Tutorial)	Laboratuvar (Laboratory)
JEF 451 JEF 451E	7	3	6	2	0	2
Bölüm / Program (Department/Program)	Jeofizik / Geophysics					
Dersin Türü (Course Type)	Zorunlu / Compulsory			Dersin Dili (Course Language)	Türkçe /English	
Dersin Önkoşulları (Course Prerequisites)	Yok /None					
Dersin mesleki bileşene katkısı, % (Course Category by Content, %)	Temel Bilim (Basic Sciences)	Temel Mühendislik (Engineering Science)	Mühendislik Tasarım (Engineering Design)	İnsan ve Toplum Bilim (General Education)		
	% 100	-	-	-		
Dersin İçeriği (Course Description)	<p>GRAVİTE PROSPEKSİYON: Fizik esaslar: Newton Kanunu, gravite potansiyeli ve potansiyel olan eşitlikleri-yerin çekim alanı, jeopotansiyel, jeoid, sferoid, Uluslararası gravite bağıntıları- Yer çekimi ivmesinin mutlak değerinin ölçülmesinde kullanılan yöntemler, Çekim ivmesi farkının ölçülmesi (gravimetreler), kara deniz ve havada gravimetre ölçmeleri-Gravimetre ölçmelerine uygulanan düzeltme ve indirgemeler. Gravite anomalilerinin çeşitleri-gravite ve manyetik anomali haritasında bölgesel ve yerel anomalileri birbirinden ayırmada kullanılan yöntemler- sayısal süzgeç düzenleme, uzunluk ve dalgasayısı ortamında süzgeçleme- Analitik uzanım yöntemleri, yatay ve düşey türevler- Anomaliye neden olan toplam kütlelerin hesaplanması- Değişik geometrik şekle sahip kütlelerin gravite anomalilerinin elde edilmesi ve analizi, gravite anomalilerinin karakterestik eğriler yöntemi ile değerlendirilmesi.</p> <p>MANYETİK PROSPEKSİYON: Fizik esaslar, dipol alanı ve özelliklerinin belirlenmesi. Manyetik prospeksiyonda ölçmeler - manyetometreler - Çeşitli model kütlelerin yer manyetik alanı içinde oluşturduğu manyetik anomaliler ve irdelenmesi - Manyetik anomalilerin karakterestik eğriler yöntemi ile değerlendirilmesi - Gelişigüzel şekilli kütlelerin manyetik anomalilerinin Talwani yöntemi ile hesaplanması.</p> <p>GRAVITY PROSPECTING: Principles of Garvity, Newton's Law of gravitation, gravitational potential, potential field equations-gravity field of the Earth, geo-potential, geoid, spheroid, international gravity formulas - methods used in measuring absolute value of gravity-measurements of gravity difference (gravimeters), measurement of gravity on Land, at sea and in the air, reductions and corrections applied to measured gravity values-types of gravity anomalies met in practice- methods and techniques used in seperation of regional and residual anomalies on gravity and magnetic maps: design of numerical filters, filtering in space and wave-number domains, methods of analytical continuation, horizontal and vertical derivatives-estimation of total anomolous mass - gravity anomaly formulas of the bodies having different geometric forms - interpretation of gavity anomalies by the method of characterestic curves.</p> <p>MAGNETIC PROSPECTING: Physical basis of the method, dipol field and its properties-field operations, instruments used in field operations magnetic affects of various model bodies in the presence of Earth's magnetic field, interpretation of magnetic anomalies by the method of characteristic curves- calculation of magnetic anomalies of random shaped bodies using Talwani's method.</p>					
Dersin Amacı (Course Objectives)	1. Gravite ve Manyetik potansiyel alanların fiziksel esaslarını öğretmek, 2. Gravite ve Manyetik potansiyel alanlarının ölçülmesi ve alet kullanımını öğretmek, 3. Elde edilen verilerin analizini yaparak yorumlamaya hazır hale getirmek, 4. Verilerin değerlendirilmesi ve yorumlanması.					
	1. To provide the physical properties of gravity and magnetic potential fields, 2. To provide using of the equipments and measuring of the gravity and magnetic potential fields, 3. To give an ability knowledge of data processing, 4. To give an ability knowledge of evaluation and interpretation of data.					

Dersin Öğrenme Çıktıları (Course Learning Outcomes)	Bu dersi başarıyla tamamlayan öğrenci; I. Gravite ve manyetik potansiyel alanlarının fiziksel esasları, II. Gravite ve manyetik ölçümlerin hangi aletlerle nasıl yapıldığı, III. Elde edilen verilere uygulanacak düzeltme ve indirgemelerin nasıl yapılacağı, IV. Anomali haritalarının birbirinden ayırma yöntemleri, V. Yerel ve bölgesel anomali haritalarının nasıl değerlendirilmesi gerektiği konularında bilgi ve beceri kazanacaktır.
	Students who pass the course will be able to: I. Physical properties of the gravity and magnetic potential fields, II. Usage of the gravity and magnetic measurement instrument, III. Corrections on the gravity and magnetic data, IV. Separation techniques of regional and residual anomalies V. Interpretation of the regional and residual anomaly maps.

Ders Kitabı (Textbook)	Sanver, M. ve İsseven., T. 2007. Gravite ve Manyetik Arama Yöntemleri. İTÜ-Nobel Yayın Dağıtım Basımı, 1.Baskı, İstanbul. 368 sayfa. ISBN: 978-9944-77-168-9.		
Diğer Kaynaklar (Other References)	Erden, F.; Uygulamalı Gravite, MTA Enstitüsü yayını, Eğitim serisi No: 21, 1979. Telford, W.M., L.P. Geldart and R.E. Sherift; Applied Geophysics (2nd edition), Cambridge University Press, Newyork, ISBN 0 521 33938-3, 1990. Robinson, E.S. and C. Coruh; Basic Exploration Geophysics, John Wiley and Sons. ISBN 0 471 87941 X. 1998 Grant, F.S. and G.F. West; Interpretation Theory in Prospecting, Mc Graw-Hill, Catalog Card Number 64-8413, 1965. Nettleton, L.L.; Gravity and Magnetics in oil Prospecting; McGraw-Hill, ISBN 0 07 046303-4, 1976		
Ödevler ve Projeler (Tutorial & Projects)	-		
Laboratuvar Uygulamaları (Laboratory Work)	-		
Bilgisayar Kullanımı (Computer Use)	-		
Diğer Uygulamalar (Other Activities)	-		
Başarı Değerlendirme Sistemi (Assessment Criteria)	Faaliyetler (Activities)	Adedi (Quantity)	Değerlendirmedeki Katkısı, % (Effects on Grading, %)
	Yıl İçi Sınavları (Midterm Exams)	1	20
	Kısa Sınavlar (Quizzes)	5	3
	Ödevler (Tutorial)	-	-
	Projeler (Projects)	-	-
	Dönem Ödevi/Projesi (Term Paper/Project)	1	19
	Laboratuvar Uygulaması (Laboratory Work)	-	-
	Diğer Uygulamalar (Other Activities)	12	18
	Final Sınavı (Final Exam)	1	40

DERS PLANI

Hafta	Konular	Dersin Çıktıları
1	GRAVİTE PROSPEKSİYON: Fizik esaslar, Newton Kanunu, Birimler, Potansiyel Alan Eşitlikleri, Çekim Alanı, Sferoid, Geoid.	I
2	Teorik Gravite Bağıntısı, Çekim İvmesi Mutlak Değerinin Ölçülmesi, Çekim İvmesi Farklarının Ölçülmesi, Gravimetreler	I-II
3	Topoğrafik Ölçmeler, Gravimetre Ölçmeleri, Gelgit Etkisinin Belirlenmesi, İndirgeme ve Düzeltmeler-UYGULAMA	III
4	Gravite Anomalileri, Gravite ve Manyetik Anomali Haritaları, Anomalilerin Birbirinden Ayrılması-UYGULAMA	IV
5	Kayan Ortalama, Ort. Değer, Sayısal Süzgeçler, Dalgasayısı ortamında Süzgeçleme-UYGULAMA	IV
6	İkinci Türev Operatörleri ve düzenlenmesi (Stirling Enterplasyon yöntemi)-UYGULAMA	IV
7	Analitik Uzanım Yöntemleri- UYGULAMA	IV
8	Anomaliye Neden Olan Kütlelerin Belirlenmesi, Yorumlamada Kullanılan Yoğunlukların Belirlenmesi-UYGULAMA (Yılıçi Sınavı)	IV-V
9	Gravite Prospeksiyonda Modelleme, Basit Geometrik Şekle Sahip Kütlelerin Gravite Anomalileri-UYGULAMA	V
10	Karakteristik Eğriler Yöntemi ile Anomalilerin Değerlendirilmesi. MANYETİK PROS. GİRİŞ-UYGULAMA	V-I
11	Manyetik Prospeksiyonda kullanılan aletler, ölçmeler, Uygulanan Düzeltmeler, Model Kütlelerin Anomalisi-UYGULAMA	II
12	Model Kütlelerin Manyetik Anomalileri (Devam), Karakteristik Eğrilerle Anomali Yorumu-UYGULAMA	V
13	Model Kütlelerin Manyetik Anomalileri (Devam), Karakteristik Eğrilerle Anomali Yorumu,-UYGULAMA	V
14	Karakteristik Eğriler (Devam), Talwani Yöntemi-UYGULAMA	V

COURSE PLAN

Weeks	Topics	Course Outcomes
1	Gravity Prospection: Physical basis, Newton law, Units, Potential Field Equaitons, Gravitational Field, Spheroid, Geoid.	I
2	Theoretical gravity equation, Measuring absolute value of gravitational acceleration, Measuring differences of gravitational acceleration, Gravimeters	I-II
3	Topographic measurements, Gravity measurements, Obtaining of tidal effect, Adjusting and Corrections, Tutorial	III
4	Gravity anomalies, Gravity and magnetic anomaly maps, Seperation of anomalies, Tutorial	IV
5	Moving average, Average value, Digital filters, Filtering in wavenumber media, Tutorial	IV
6	Second derivative operators and setting (Stirling Interpolation method), Tutorial	IV
7	Analytic continuation methods, Tutorial	IV
8	Obtaining of masses which caused anomaly, Obtaining of densities which used interpretation, Tutorial (MidTerm Exam)	IV-V
9	Modelling in gravity prospection, Gravity anomalies of simple geometric shaped masses, Tutorial	V
10	Interpretation of gravity anomalies with characteristic curve methods, Introduction to Magnetic prospection, Tutorial	V-I
11	Instruments using in magnetic prospection, Measurements, Corrections, Anomalies of model masses, Tutorial	II
12	Magnetic anomalies of model masses (continued), II. Examination, Tutorial	V

13	Magnetic anomalies of model masses (continued), Interpretation of anomaly with characteristic curves, Tutorial	V
14	Interpretation of anomaly with characteristic curves (continued), Talwani methods, Tutorials	V

	Programın mezuna kazandıracığı bilgi ve beceriler (programa ait çıktılar)	Katkı Seviyesi		
		1	2	3
a	matematik, fen ve mühendislik bilgilerini uygulama becerisi,		X	
b	deneysel tasarlayıp yürütmeye ve sonuçları analiz edip yorumlama becerisi,		X	
c	bir sistemi, ürün bileşenini veya prosesi istenilen gereksinimleri karşılayacak şekilde tasarlama becerisi,			X
d	çok disiplinli takım çalışması yürütmeye becerisi,		X	
e	mühendislik problemlerini belirleme, formüle etme ve çözme becerisi,			X
f	mesleki ve etik sorumlulukları kavrama,		X	
g	çok etkin sözlü ve yazılı iletişim kurabilme becerisi,			X
h	mühendislik çözümlerinin küresel ve toplumsal bağlamda etkisinin kavranması için gerekli geniş kapsamlı bir eğitim,		X	
i	yaşam boyu öğrenim gereğini algılamış ve bu beceriyi kazanmış olmaları,			X
j	güncel/çağdaş konulara ilişkin bilgi sahibi olmaları,		X	
k	mühendislik uygulamaları için gerekli teknikleri, becerileri ve modern mühendislik donanımlarını kullanabilme becerisi		X	

1. Az, 2. Kısmi, 3. Tam

Relationship between the Course and Geophysical Engineering Curriculum

	Program Outcomes	Level of Contribution		
		1	2	3
a	an ability to apply knowledge of mathematics, science, and engineering,		X	
b	an ability to design and conduct experiments, as well as to analyze and interpret data,		X	
c	an ability to design a system, component, or process to meet desired needs,			X
d	an ability to function on multi-disciplinary teams,		X	
e	an ability to identify, formulate, and solve engineering problems			X
f	an understanding of professional and ethical responsibility,		X	
g	an ability to communicate effectively,			X
h	the broad education necessary to understand the impact of engineering solutions in a global and societal context		X	
i	a recognition of the need for, and an ability to engage in life-long learning,			X
j	a knowledge of contemporary issues,		X	
k	an ability to use the techniques, skills, and modern engineering tools necessary for engineering practice,		X	

1. Little, 2. Partial, 3. Full

<u>Düzenleyen (Prepared by)</u>	<u>Tarih (Date)</u> 31.05.2013	<u>Onaylayan (Confirming)</u>
---------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------